

CONSTANȚA

APARE DUMINICA

20 bani numărul 20

Administrația: Strada Gărei, No. 25

Abonamentu 10 lei pe an

Plantațiile de Păduri in Dobrogea

Se pare că la ministerul Domeniilor s'aŭ întreprins oare-cari studii asupra corecțiunii torenților și împădurirea coastelor ce produc năruirea văilor și inundații. Comisiunea de specialiști instituită spre acest sfârșit ar avea și însărcinarea de a face un studiu asupra perimetrelor comunale de împădurit în Dobrogea.

Neapărat comisiunea se va compune, dacă nu e compusă deja, ceea ce noi nu știm, din câți-va domni membri ai consiliului tehnic al pădurilor, probabil tot acei cari aŭ început împăduririle proiectate acum 20 de ani în Dobrogea.

Cel dintăiu ministru care a recunoscut marea necesitate de păduri în stepele centrale și meridionale ale Dobrogei și a pus la cale împăduririle locale, a fost marele bărbat M. Cogălniceanu, care încă din al 2-lea an de ocupație a dispus aducerea de către locuitorii a sute de miș de pueți din pădurile Babadagului și transplantarea lor la Constanța, Medgidie și Mangalia, dând 10,000 lei pentru restul lucrărilor de mână, facerea gropilor și plantatul pueților. dați apoi în paza gardienilor câmpesți sau polițienești.

De atunci și până acum, de la anul 1886 mai cu seamă, s'aŭ făcut încercări și plantații, la cari și scriitorul acestor rânduri a colaborat prin 1886 și 1887, pe o întindere de 2832 hectare la ambele județe, cheltuindu-se o sumă de

lei 271,212 bani 14 până anul trecut, (cifrele sunt luate din studiul d-lui silvicultor Ionescu-Zane, tipărit de minister pentru expoziția din Paris, anul trecut 1899) deosebit de lefurile personalului dirijent, deosebit de munca în natură a locuitorilor pe unde s'aŭ încercat plantații comunale (în Medgidie 16 sate cu câte 5—10 hectare) și deosebit de sumele și munca cheltuite până la 1886 și de banii cheltuiți de județe în acest scop, fără ca administrația forestieră a Statului să ne poată arăta unde-va un păle de pădure în stare de a satisface vre-o trebuință a locuitorilor, deși cel puțin 3 părți din întinderea plantată a fost teren fructifer de prima calitate și numai o pătrime nisipiste, improductivă.

«In definitiv», conchide rezumatul studiului respectiv, «din suma cheltuită până azi de Stat de lei 271,212 bani 14 cu aceste plantații efectiv nu se poate compta de cât pe suprafețe împădurite în valoare de lei 71,000. Restul de 200,000 lei este pierdut».

«La această pierdere de 200,000 lei trebuie să se mai adauge venitul pământurilor ocupate de aceste plantații compromise, care, fie a 10 lei hectarul, la 3273 hectare (d. Zane socotește numai terenul fertil) face 32,730 lei pe an».

D-l Ionescu-Zane, simplu gard g-i pe când făcea importantul d-sale studiu, atribue cauzele nereușitei mai mult unor împrejurări locale, trecând aproape sub tăcere cauza principală care rezidă la centru, în reaua organizare a acestui serviciu, blamat de noi de atâtea ori pentru

atâtea motive, între cari, într'o vreme, pentru că ținea mandatată o sumă de vre-o 15,000 lei, pe când lucrătorii, prășitori cu ziua, nu erau plătiți pe câte 3—4 luni de zile, — cauză pe care natural d-l Zane, grad erarchie inferior, nu o putea atinge.

Dar, multiplele cauze și efecte ale nereușitei sunt acum de domeniul revistelor speciale, și nu ne mai impoartă pe noi. Pe noi ceea ce ne impoartă este faptul că de 20 ani, serviciul silvic al Statului n'a fost în stare a da Dobrogei în folosință un păle de pădure atât de necesară peste tot, spre a remedia starea de sălbătăcie și mizerie a câmpurilor și satelor acestei provincii.

Azi, ca și acum 20 de ani, fiind aceeași oameni în capul serviciului silvic, doar înaintați în grad, întrebându-se aceleași proceduri — îi vedem bine — aceeași diligență și capacitate, aceleași formalități: ce garanție ni se dă, că banii comunelor, fondul plantațiilor comunale, va fi cheltuit mai cu succes ca până acum? Nică o garanție. — Nu putem desvolta aci, fiind-că nu e locul, motivele noastre pesimiste. O experiență de nereușită, timp de 20 de ani, cu semănătura saŭ plantatul de salcâm, pe care acum îl crește toate babele de la sate, ajunge, spre a încredința pe ori cine că sistemul și metodele serviciului silvic sunt absolut netrebnice, — dar atât de păgubitoare.

È timpul, e locul, să se avizeze la alt sistem: ori să se lase județelor sarcina împăduririi peri-

metrelor comunale, ori aceste lucrări să fie date în întreprindere privată, măcar pentru câte-va perimetre, cum a făcut Eforia spitalelor civile pentru frumosul ei parc de la sanatorul de la Techirghiol.

Vom discuta într'un număr viitor foloasele și unuia și altuia din aceste sisteme, între cari, menționăm de pe acum, stimulentele ce se va produce printre agenții Statului, și în ori-ce caz experiența ce *Statul trebuie să câștige odată*: cât costă în Dobrogea, unde are de împădurit 30,000 hectare perimetre comunale, un hectar de pădure.

P. Grigorescu.

Carnetul Economilor Budgetare

SUPLINIRILE DE PROFESORI

În legea instrucțiunii publice sunt admise suplinitorii de profesori, institutorii și învățătorii, fie ei cu titlu definitiv, provisoriu, sau și chiar numai suplinitori.

Cel ce scrie aceste rânduri nu e profesor, și dar nu tocmai cunosător al spiritului și economiei legii învățământului public.

Ne-a isbit atențiunea următoarele cazuri.

D-l Bănescu, profesor de gimnaziu, suplinitor cu două catedre, a putut fi și Președinte al comisiunii interimare, primar în spe, cu 900 lei pe lună, căci de sigur acolo s'a ținut când a fost numit Președinte și i s'a susținut candidatura în capul unei liste de eligibili. Pe timpul interimatului de la primărie d-sa și-a angajat suplinitorii, la cele două obiecte de învățământ, adică suplinitorii de suplinitori, cărora de sigur nu le-a plătit mare lucru, poate nimic, fiind și director al gimnaziului.

Intrebăm: e regulat și conform intereselor instrucțiunii publice această procedură?

Ne mai punem întrebarea: dacă în Dobrogea se pot face asemenea hatăruri, unde nu e politică, nici partide cu comiții electorale, atât de paternice asupra oamenilor politici ai localității și prin urmare asupra miniștrilor de resort, ce trebuie să fie peste Dunăre, unde

sunt toate aceste mizerii împreunate. Un alt caz. Unul din *institutorii* locali, *d-l Biciola*, macedonean, cu titlu definitiv, ni se pare, a fost numit profesor la școala secundară, comercială din Salonic, unde se află acum, Catedra sa de la școala primară No. 2 e suplinită de o persoană care nu știm dacă primește jumătate leafa, cea-l-altă jumătate trimițându-i-se d-lui Biciola la Salonic. De ce această îngăduială în legea instrucțiunii?

Dacă e treaba așa, de ce nu se permite unui prefect, unui președinte de tribunal, spre a-și numi suplinitorii? Suntem siguri oă s'ar găsi mulți titrați—cari să poată face tot așa de bine pe suplinitorii, ca și suplinitorii de profesori.

Preoții, toți au lefuri de la Stat și comună, și în plus alte 2—3 lefuri pe la diferite paraclise,—cum să le mai deie—cum e spitalul ori infirmeria cutare, arestul civil sau militar, regimentele de armată, diferite catedre de religie, dăile întâi și discurile pe la biserică, la sfințirea caselor de rugăciune și a bisericilor din județ, pentru protoierei, câte 1000 lei, ceea ce îi face pe toți, după câți-va ani, adevărați bei ai localităților.

Un protoiereu are cel puțin 500—600 lei pe lună lefuri fișe, plus Vlașcă și Teleormanul tuturor parochiilor județului.

Dascălii de la biserică au și ei suplinitori de strană, pe când ei sunt slujbași pe la primărie, județ și aiurea. Economii simțitoare se pot face și la paragrafele culturii.

La *Primărie*. Primarul de Constanța are 900 lei pe lună, ajutoarele, acum două, de la Aprilie încoace, câte 450; cel care face pe ofițerul de stare civilă neavând de lucru, iscălitul hărților, de cât cel mult *dece minute pe zi*. Inginerul șef—mai e și un șef peste inginerii de la comună, pentru numai reparații de strade ce fac cu toții—are 800 lei, pe când Primarul Iașilor cu o populație de 160,000 suflete are 1000 lei pe lună, iar al Bucureștilor cu 300,000 populație, 1500; primarul Medgidiei, adeseori câte un alfabetar, are 500 lei, pe când al Tulcei, oraș cu 20,000 locuitori îndoit cât Constanța, are

și el tot cinci sute de lei, cu un singur ajutor de 250 lei pe lună, jumătate leafa primarului.

Toate aceste pe când comuna Constanța e aproape falită, cu 100,000 lei mandate în suferință. Vom continua.

Procesul complotului bulgăresc

La 30 Octombrie s'a început la Curtea cu Juri din Ilfov, București, procesul Bulgarilor din Comitetul macedonean din Sofia, cari au omorât pe bulgarul Fitovsky și pe potriotul Ștefan Mihăileanu, român macedonean, profesor și redactor al ziarului *Peninsula Balcanică*, și au pus la cale asasinatul M. S. Regelui României.

Sunt 22 acuzați, din care 9 prinși și arestați de poliția din București, iar 13 dispăruți, judecați în contumacie.

Pentru *asasinarea lui Fitovsky*, în seara de 1 Februarie 1900, sunt acuzați: *Boiciu Ilief*, asasinul; *Necula Miteff*, *Mitu Stoicesc*, *Hristu Carambulof*, *Alexandru Trifanof*, *Gheorghe Teodorof* și *Marcu Bosniacoff*, ca complici, cei dintâi 4 arestați, pentru că au asistat la pregătirea și comiterea crimei; *Anghel Pop-Arsoff*, *Cati Zamfirof* și *Traicu Tzevetcoff*, dispăruți, pentru că au asistat pe asasin la actele pregătitoare pentru comiterea crimei, cel din urmă pentru că a procurat lui Boiciu Ilief coada toporului, omorător cu știință că era să se comită crima.

Boris Sarafof Gh. Petrof, *Vladimir Covaccief* și *Ivan Stoianof*, pentru că prin daruri, promisiuni, abus de autoritate, amenințări și uneltiri culpabile au provocat pe Boiciu Ilief să comită crima.

Asasinarea lui Șt. Mihăileanu

Stoian Dumitrof, arestat, că cu pregugetare și pândire a săvârșit, în noaptea de 12 Iulie 1900, acest omor.

Spiru Alexef, arestat, pentru că a procurat bani lui Dumitrof să și repare revolverul, cu care scia bine că acest din urmă are să se servească la comiterea crimei.

Damitru Trolef, dispăruț, pentru că a ajutat cu bună știință pe Dumitrof să comită omorul, i-a procurat bani și i-a seos biletul

de trecerea frontierei spre a veni în România să asasineze pe Mihăileanu.

Alexandru Burlacof, dispărut, pentru că a indicat asasinul pe St. Mihăileanu.

Boris Sarafof, *Dumitru Davidoff*, *Wladimir Kovacef*, *Dumitru Iconomof*, dispăruți, și *Achim Peteff*, arestat, pentru că prin daruri și promisiuni, abus de autoritate și uneltiri culpabile, au provocat pe Stoian Dumitrof, să comită crima.

Atentatul contra viștei M. S. Regelui

Boris Saraffof, *Angel Pop-Arsoff* și *Marcu Bosniacoff*, toți dispăruți, și *Nicola Bogdanoff*, zis și Hagi, arestat, pentru că, cu toții prin sfătuire au luat întreaga hotărâre și au făcut punere la cale ca să atenteze în contra viștei M. S. Regelui, complot care a fost urmat de un început de preparare al executării atentatului.

În ceea ce privește pe Boris Sarafof, Angel Pop-Arsoff, Vladimir Covaceff și Marcu Bosniacoff se va face și aplicațiunea art. 40 din codul penal, fiindcă sunt urmăriți pentru mai multe infracțiuni.

Toți acușatii sunt majori, afară de acusatul Alexandru Trifanoff.

La interogatorul acușatilor: *Boiciu Ilief*, declară, prin interpret, că a fost pus la cale de Sarafoff, care i-a dat și toporul la Sofia, de unde a venit să comită crima, pe care a săvârșit-o, ajutat de complicității săi.

Nicola Mitef, recunoaște complicitatea sa la omorul lui Fitovsky, despre care Sarafoff i-a spus și l'a convins că e spion turcesc, că a luat parte la hotărârea omoririi lui, că cunoștea cheia unui dicționar secret, cu care acușatii corespundeau din arest cu complicității de afară, spre omorirea prin otrăvire a complicei Al. Trifanof, pentru că a trădat instrucției secrete compromițătoare.

Mite Stoicef, declară asemenea că a luat parte, ca ajutor al lui Boiciu Ilief, având asupra-i un revolver, în cas că toporul lui Boiciu n'ar fi isbit, că omorul l'a plănuț și executat din patriotism.

Hristu Carambuloff, recunoaște că a luat parte la sub-comitetul din București, pentru omorirea lui Fitovsky, face destăinuirii asupra *guleamății taină* (uciderea M. S. Regelui), nu cunoaște comitetul din So-

fia, nici pe vre-unul din membrii acelui comitet.

Alexandru Trifanof, student în București, minor, face complete destăinuirii asupra tuturor amănunțelor complotului și crimelor săvârșite, arătând cum Sarafof a venit în București pentru o noapte în Decembrie 1899, când l'a numit pe dânsul președintele comitetului înființat în București, unde s'a pus la cale modul asasinării M. S. Regelui României, unde s'a vorbit și de asasinarea Regelui Serbiei cari stău în calea mării Bulgariilor. Arată că n'a cunoscut că proiectele comitetului sunt simple tâlhării, cum s'a dovedit în urmă.

Stoian Dumitrof, croitor, omoritorul lui Ștef. Mihaileanu, dice că a făcut odioasa-i crimă din patriotism, pentru că ucisul seria în *Peninsula Balcanică* contra comitetului din Sofia, neagă complicitatea lui Sarafoff și celorlalți din comitet, după ce mărturisise la instrucție și înaintea Președintelui Camerei de punere sub acușatie că a fost în Sofia unde a fost plătit și indemnizat de Sarafoff să omoare pe Mihaileanu; seie însă și spune înaintea juraților că Sarafof ordona crime.

Spiru Alexef, bragagiu, ajuns cofetar, alegător în colegiul al II-lea din București, nu poate tăgădui complicitatea sa în uciderea lui Mihaileanu. La dânsul s'a găsit pachetul cu 11 scrisori de corespondență cu cei din temniță, acușatii pentru omorul lui Fitovsky și otrăvire menită pentru Trifanoff, destăinuitoarea omorului proiectat asupra M. S. Regelui.

Achim Peteff, student, tot la științele politice din București, minor, știe și recunoaște că a luat parte la omorul lui Ștefan Mihaileanu cu ceilalți acușatii, procurând bani și pașaportul său lui Stoian Dumitroff, pre a merge în Bulgaria; plânge într'una înaintea juraților, stabilind că Stoian Dumitroff a fost la Sofia, la Sarafoff, care i-a dat bani 50 lei, spre întoarcerea și comiterea crimei, de unde a adus și o scrisore cu cheia corespondenței secrete cu cei areștii.

Nicola Bogdanof, zis și Hagi-

Acesta spune că la 9 Decembrie 1899 a venit Sarafof la dânsul în București, aducându-i complimente de la rudele sale din Bulgaria. La hotel „Unirea” s'a adunat cu Sarafof, Bosniacof, Pop-Arsoff și Trifanof, unde a jurat pe pumnal și revolver, fiind pe masă două chei false, menite a sparge casa de bani a lui A. Ștefanof, vărul lui Bosniacof, care nu vrea să dea bani pentru comitet. Neagă că s'a vorbit acolo despre omorirea Regelui Carol, deși afirmase asta la instrucție; confruntat cu Carambulof și Trifanoff, cari au susținut că s'a hotărât omorirea, spre a se face imposibilă intervenirea României, în timpul hotărât ca Bulgaria să ocupe Macedonia, el neagă această hotărâre, susținând că a afirmat la instrucție faptul, fiind maltratată de judecătorii instructori.

A urmat apoi depoziția martorilor, susținerea recheșitorului de către doi domni procurori și în urmă apărarea avocaților dați din oficiu fie-cărui acușat în parte, ținând acest proces 11 zile, după care curtea cu Juri a condamnat pe inculpați, în ziua de 9 Noiembrie, după cum urmează:

Boiciu Ilief, grădinar asasinul lui Fitovsky la munca silnică pe viață; *Nicola Miteff* și *Mitu Stoiceff*, ambii bucătari secundanții lui Boiciu, la câte 20 ani muncă silnică; *Christu Carambulof*, covrigar, al treilea secundant la 7 ani muncă silnică; *Al. Trifanoff*, autor indirect al morții lui Fitovsky, președinte al societății secrete revoluționare din București și denunțator al complotului organizat contra M. S. Regelui la 2 ani închisoare corecțională.

Stoian Dumitrof, asasinul lui Mihaileanu la munca silnică pe viață; *Spiru Alexoff*, autor moral al acestui omor la 20 ani muncă silnică; *Nicola Bogdanoff* zis Hagi, cel ce era designat de comitetul din Sofia să asasineze pe M. S. Regele, se condamnă la 5 ani detenție.

Curtea condamnă în contumacie pe *Boris Sarafoff* la muncă silnică pe viață; pe *Covaceff*, *Davidoff* și *Iconomoff* asemenea; ceilalți acușatii, lipsă de la înfățișare au

fost toți condamnați la 20 ani muncă silnică.

Informațiuni

Prefect al județului Constanța a fost numit d-l Dimitrie State, senator, fost prefect și primar al orașului Vaslui.

Până ați demisia consilierilor aleși ai comunei Constanța, d-nii Athanase H. Gheorghiu și Abdula Hagi Zaid, n'a fost primită. Administrația comunală lucrează cu cei trei consilieri numiți de guvern, cu cele două ajutoare, lefegeii, și cu consilierul ales, d. D. Bărbulescu, antrepozitar de tutunuri. Comuna Constanța e gospodărită așa dar direct de guvern, fără nici un amestec al contribuabililor, Lui incumbă dar răspunderea de principseala ce se face la biata noastră comună; de aceea credem că noul prefect, când va veni, se va ocupa în de-aproape de cele ce am arătat și vom continua a arăta aci în viitor.

Atragem atenția administrației comunale, care plătește: felinarele cu gazolină se sting spre oarele 4-5 dimineața, punându-se prea puțin petrolu în lampe. S'a amendat vre-odată antreprenorul până acum? Noi observăm acest lucru de câte-va zile în șir.

Din cauza epidemiei de scarlatină, care bântue de câte-va zile, toate școlile au fost închise. pe timp de 20 zile în Constanța.

O întrebare d-lui Primar: Monitorul oficial al Comunei n'a apărut Dumineca trecută. De ce?

În cabinetul d-lui ajutor I. Dumitrescu fiind, d-l primar M. Polizu-Mieșunești a oferit directorului și proprietar al acestei foi d-l P. Grigorescu, venit acolo pentru alte treburi, toate publicațiile primăriei, angajându-l a face o propunere în acest sens. D-l P. Grigorescu s'a executat pe loc, făcând o cerere prin care se obligă a publica desbaterile ședințelor și toate publicațiile de peste an, pentru prețul de 1000 lei. Până astăzi nu

cunoaștem să se fi decis ceva de consiliu, asupra acelei cereri, iar Monitorul comunal pare a înceta.

Ne permitem a întreba pe d-l Primar, ce curs a dat hârtiei ce i s'a înmănat în zisul cabinet?

Ce, se pare prea scumpă cererea? pe când numai tipăritul ziarului oficial costă 1500, lei, plus timbrele postale și munca? Ori d-l Polizu a urmărit alt-ceva prin imbierea d-sale stăruitoare?...

Aflăm că inginerul șef al comunei, d-l *Vladimir Simu* a demisionat. În locul său va conduce lucrările d-l arhitect *Cerchez*,—câci trebuie să se știe că la comuna Constanța sunt și ingineri, de geniu civil, și arhitecți, pentru... reparațiile stradelor.

Primarul comunei Hârsova și-ar fi dat demisia în urma unei neînțelegeri cu subprefectul de acolo. Necunoscând motivele demisiunii ne vom ocupa de această demisie în numărul viitor.

Secretarul primăriei *Medgidia* se continuă a i se servi leafa în București de vre-o 3-4 luni de zile. Am mai scris odată în această privință, fără a ni se da nici o atențiune.

Rugăm pe d-l Prefect, când va veni la post, să bine-voiască a se informa și a lua dispoziția dictată de împrejurări.

Emigrările elementului musulman continuă pe o scară destul de întinsă. Sute de indiviși se imbarcă pe fie-care vapor ce pleacă spre Constantinopole.

Emigranții sunt din Bosnia, mai cu seamă din Bulgaria, foarte puțini din Dobrogea.

Facem cunoscut că administrația și redacția «Constanței» s'a mutat din strada Gărei, în strada *Mircea* No. 33, unde sunt rugați toți d-nii abonați să ne trimită prețul abonamentelor ce ne datoresc, mulți pe unu și doi ani expirați; contrar cu părere de reu le vom suspenda trimiterea ziarului.

SPECIALITĂȚILE

Farmacistului Ion Berberianu—Constanța

Goudron China Berberianu. Cunoscut fiind de totă lumea, atât efectele sigure ale goudronului în afecțiunile organelor respiratorii, cât și acele ale cōjei de china în contra maladiilor care produc slăbirea organismului, este natural ca *Goudronul China Berberianu*, adică medicamentul ce conține atât principi, activi al goudronului cât și ai cōjei de china, să fie remediul cel mai sigur ce se poate întrebuița în contra *tusei, catarheier bronchiale și devesică; bronchitei, astmei etc.*; Sticlă 2 lei 50 b.

Prafuri contra guturaiului «Berberianu». Fac că prin simplă prisarea lor, guturaiul cel mai rebel să înceteze.

Cutia 1 leu.

Hârtie chimică Berberianu. Este cel mai bun emblastru ce se poate întrebuița contra tuturor durerilor reumatismale ca: durerea de mijloc și de spate, dureri de siale, podagra, dureri de iritațiuni ale pieptului, nevralgii etc.; asemenea se mai poate întrebuița cu succes la *arsuri, bóle de rinichi, strivituri, degerături, boale scrofuloase, scrintituri etc.* Ruloul 1 leu.

Utura de pește de Norvegia prospătă de anul această se vinde cu 4 lei (albă) și 3 lei 50 bani (galbenă).

Un bogat asortiment de *Parfumerie* și *Săpunărie* străină și indigenă.

Depozit central:

Farmacia BERBERIANU—Constanța

La TIPOGRAFIA «AURORA» se găsește de vînzare:

Tabele de recensemîntul tinerilor.
Tabele de rechiziții militare după toate modelele.

Interogatoriile pentru supuși străini și toate imprimatele necesare autorităților.

Asemenea se găsește de vînzare **Borderouri de obor** cu 60 bani carnetul.

PENTRU JUDECATORIA COMUNALA

100 citațiuni cu dovezi . . . 1 leu
100 procese de lăsarea citațiilor la domiciliu . . . 1—30
100 cărți de judecată . . . 2—20
100 cărți de împăcaciune . . . 2—20
100 Extracte după cărțile de judecată sau împăcaciune 1—50
1 Registru de trecerea cărților de judecată a 100 file 1—50
1 Registru de sorocirea proceselor de 100 file . . . 2—